

Veiligheidsman van de week bij GiesbersWijchen

In 2010 heeft GiesbersWijchen de overstap gemaakt van VCA naar OHSAS 18001 en dat bevalt tot op heden zeer goed. Vooral omdat OHSAS 18001 laagdrempelig en praktijkgericht is en zorgvuldig vanaf de werkvloer wordt opgebouwd. Vooral dat laatste vinden ze bij GiesbersWijchen erg belangrijk, dat initiatieven vanuit de mensen zelf komen. Vanuit dit gedachtegoed is ook de 'Veiligheidsman van de week' ontstaan. Wilfred Janssen, KAM-coördinator bij GiesbersWijchen vertelt erover.

GiesbersWijchen is een middelgrote bouwonderneming actief op het gebied van utiliteitsbouw, bedrijfsgebouwen, woningbouw en renovatie. Het bedrijf maakt deel uit van de Giesbers Groep.

Wat houdt de ‘Veiligheidsman van de week’ in?

Wilfred Janssen: “Eerst iets over de achterliggende gedachte. Toen GiesbersWijchen nog met de VCA-checklist werkte, werden de werkplekinspecties door de vaklieden zelf uitgevoerd. Een goede situatie, omdat zo alle teamleden betrokken waren bij hun eigen veiligheid. Op een gegeven moment mocht dat niet meer en moesten de werkplekinspecties worden uitgevoerd door de uitvoerders. Zij hebben de VCA-VOL opleiding gehad. Wij vonden dat geen goede ontwikkeling. Op dat moment zijn we gaan nadenken over de overstap van VCA naar OHSAS 18001. Bij OHSAS 18001 ligt de nadruk onder andere op het goed borgen van rollen en verantwoordelijkheden. Met de overstap naar OHSAS 18001 kwam er extra aandacht voor de bedrijfshulpverlening en de veiligheidsrisico’s. De Veiligheidsman van de week is in het leven geroepen om de veiligheidsrisico’s op de werkplek in kaart te brengen en te verminderen.”

Op de bouwplaats zijn altijd verschillende teams van vaklieden aan het werk. GiesbersWijchen vindt het belangrijk dat zij hun werk zo veilig mogelijk uit kunnen voeren. Binnen zo’n team is er elke week iemand anders de Veiligheidsman van de week. Het maakt niet uit welke functie, iedereen komt aan de beurt. Aan het eind van de week levert de Veiligheidsman de meldingenlijst met minimaal twee meldingen in bij de uitvoerder, die ze doorneemt en doorstuurt naar de KAM-coördinator. “Waar het natuurlijk om gaat”, zegt Wilfred, “is het vergroten van de bewustwording. De Veiligheidsman is een medewerker met bevoegdheden, die zijn collega’s op onveilige omstandigheden mag aanspreken. Omdat iedereen om de zoveel weken veiligheidsman is, trainen we zo onbewust het veiligheidsbewustzijn en daar is het ons om te doen. Als KAM-coördinator loop ik regelmatig mee om training-on-the-job te geven. Zo hoor en zie ik ook weer dingen en blijf ik met beide benen in de praktijk.”

De belangrijkste voordelen op een rijtje

- Een veiligere werkplek op de bouwplaats.
- De KAM-coördinator krijgt een beter beeld van de incidenten, groot en klein, die plaatsvinden op de bouwplaats.
- De uitvoerder wordt ontlast, omdat de vaklieden zelf alert zijn.
- We krijgen veel positieve reacties van opdrachtgevers. Ook zij zien dat we bewust veiliger werken, dat is voor iedereen goed.

Wilfred: “Maar de echte grote winst die is geboekt, is natuurlijk dat de bewustwording van de noodzaak van veilig werken bij alle medewerkers is toegenomen. Collega’s durven elkaar aan te spreken op dingen die niet goed gaan. Dat is natuurlijk goed voor de veiligheid, maar ook voor de kwaliteit in het algemeen.”

Waar liepen jullie tegenaan bij de invoering?

Wilfred: “Niet iedereen was even enthousiast toen we Veiligheidsman van de week introduceerden. Vooral het idee van klikken over je collega’s was een drempel om incidenten en onveilige situaties en handelingen te melden. We hebben geprobeerd die weerstand weg te nemen door te benadrukken dat het niet gaat om de persoon die het incident veroorzaakt, maar om de reden en bijbehorende oplossing. Maar het bleef moeilijk. Eigenlijk veranderde dat pas na de eerste rapportage. Toen kon iedereen zien dat medewerkers niet met naam en toenaam werden genoemd en dat er daadwerkelijk wat gebeurde met de meldingen die werden gedaan. Dat was het omslagpunt. In het begin hebben we onze medewerkers veel moeten aanmoedigen en stimuleren. Nu is dat niet meer nodig en gaat het vanzelf, omdat ze zien dat het zo veel veiliger en prettiger werkt.”

“Collega’s durven elkaar aan te spreken op dingen die niet goed gaan.”

WILFRED JANSSEN

Hoe werkt het praktisch gezien? Wat komt erbij kijken?

“Het aantal incidenten dat jaarlijks binnenkwam toen we nog volgens de VCA werkten, was ongeveer 30. Na de invoering van de Veiligheidsman van de week, waren dat er ineens tien keer zoveel. Een groot verschil. Dat zat hem niet in een groter aantal incidenten, maar in het feit dat incidenten nu structureel gemeld werden. Doordat ik wekelijks de meldingenlijsten op mijn bureau krijg, zijn we in staat om een trend te ontdekken in de meldingen en daar actie op te ondernemen. Zo hebben we twee speerpunten voor ons veiligheidsbeleid vastgesteld. Namelijk de ontwikkeling van een BHV-plan speciaal voor de bouwplaats en het trainen van uitvoerders op het gebied van veiligheid op de steiger. En wat we nu zien is dat het aantal meldingen flink afneemt. De vraag is natuurlijk hoe dat komt. Doordat er veiliger gewerkt wordt of doordat de aandacht wat verslapt? Dat gaan we binnenkort onderzoeken.”

TIPS

- Neem alle meldingen serieus.
- Transparante communicatie, zodat ook de onderaannemers die werkzaam zijn op de bouwplaats worden gestimuleerd om hun steentje bij te dragen.
- Blijf in de communicatie met de medewerkers benadrukken dat het niet gaat om de persoon die het incident veroorzaakt, maar om de reden en bijbehorende oplossing.

Voorbeelden van meldingen

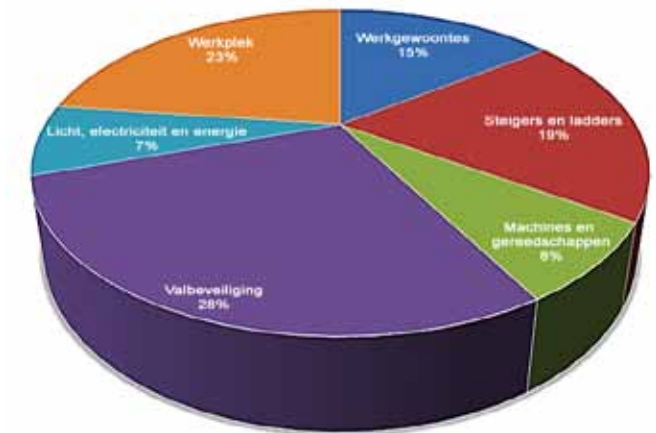
- Steigerbouwer was niet aangeliend werkzaam. Steigerbouwer hierop geattendeerd, deze heeft zich gelijk aangeliend.
- Personeel aangesproken op helmplicht, één persoon van de bouwplaats verwijderd door uitvoerder.
- Eerste verdieping mist op sommige plekken randbeveiliging, de verdieping is ontoegankelijk gemaakt en tegen de gladheid is zout gestrooid.
- Chauffeurs breedplaat transport op helmplicht aangesproken.
- Bestelauto's rijden niet altijd stapvoets op het bouwterrein.

Succesfactoren?

- Leg alle meldingen vast op oorzaak en niet op veroorzaker en vooral: noem geen namen in de rapportages! Medewerkers moeten zich vrij voelen om incidenten te melden, zonder dat ze daarop worden afgerekend.
- Belonen = oplossen! Dus meldingen serieus nemen en er iets mee doen. Een transparante communicatie is daarbij natuurlijk cruciaal. Laat zien wat je met een melding hebt gedaan en wat de oplossing is.
- De invoering van de Veiligheidsman van de week hebben wij stap voor stap gedaan. Het paste binnen de veiligheidscultuur die wij bij GiesbersWijchen hebben. Dat is wel belangrijk. Zo maar 'out of the blue' beginnen en dan binnen twee maanden succes verwachten, is niet realistisch.

Percentage verdeling van meldingen in 2011

Verdeling conform Veiligheidsindicator Stichting Arbouw.

Projectnaam:
Uitvoerder:

Veiligheidsman	Week	Onderdeel	Melding
----------------	------	-----------	---------

Toelichting op de instructiekaart en meldingenlijst

GiesbersWijchen heeft de instructiekaart ontwikkeld op basis van de door Stichting Arboww gemaakte Veiligheidsindicator. De instructiekaart helpt de Veiligheidsman van de week om risico's te signaleren. Op de meldingenlijst vult de Veiligheidsman het incident in. Daarbij bepaalt hij hoe groot het risico is dat er een ongeluk kan gebeuren: bijna onmogelijk, is mogelijk of kan worden verwacht. Vervolgens maakt hij een inschatting van hoe ernstig het letsel als gevolg van het ongeluk zou kunnen zijn: laag, mogelijk risico, risico aanwezig, hoog of zeer hoog. Op basis van deze twee inschattingen wordt duidelijk welke actie er moet worden ondernomen. De veiligheidsman meldt iedere week aan de uitvoerder en de KAM-coördinator twee incidenten die hem het meest zijn opgevallen.

Onderdeel	Aandachtsgebied
Werkgewoontes	<ul style="list-style-type: none"> - Juist gebruik van noodzakelijke PBM's onderanderen: <ul style="list-style-type: none"> - veiligheidsschoenen - veiligheidshelm - gehoorbescherming - veiligheidsbril - Neemt geen overduidelijke risico's
Steigers en ladders	<ul style="list-style-type: none"> - Toegankelijk - Stabiel opgesteld - Goedgekeurd materiaal - Voldoende verankeringen, borging ladders en steigers - Minimale ruimte tussen gevel en steiger (maximaal 30cm) - Opstelling ladder (70 graden hoek, 1 meter boven afstapniveau uit laten steken)
Machines en gereedschappen	<ul style="list-style-type: none"> - Technische staat visueel in orde, met waarmerk periodieke inspectie (sticker) - Werkomgeving niet gevaarverhogend - Adequate afzuiging, afscherming draaiende delen - Opstelling stabiel en veilig - Brandblusmiddelen aanwezig (1x zaagloods, 1 per verdieping bouwketen en bij dakdekkers) - normale werkhouding mogelijk
Valbeveiliging	<ul style="list-style-type: none"> - (Vloer)randen voorzien van leuning (bovenleuning, tussenleuning en schopplank) - Sparingen groter dan een voetafdruk (maat 33) dicht (verdichting vastzetten) of leuningwerk - Bij ontgravingen, juiste talud/bescherming tegen instortingsgevaar - Trappenhuizen schalmgatbeveiliging - Afdekkingen beveiligen tegen verschuiven of wegnemen - Geen ontbrekende delen aan valbeveiliging
Licht, electriciteit en energie	<ul style="list-style-type: none"> - "Werkdeel" en "Werkstuk" worden gelijkmatig verlicht - Geen slagschaduw op looppaden, werkvloeren en trapopgangen - Kabels en zwerfkasten niet in het water - Verdeelkasten en stroomkabels op de juiste manier geplaatst en beschermd
Werkplek	<ul style="list-style-type: none"> - Werkplek ordelijk (orde en netheid) - Geen struikelgevaar - Geen onnodig bouwafval - Vuil/afval gescheiden - Transport en belopen wegen/paden direct mogelijk - Afzettingen en markeringen op/langs openbare wegen

Wegingsfactoren:

Risico	BHV behandeling	Aanzienlijk letsel	ernstig letsel	Risico schaal	Acties weke vereist zijn
Bijna onmogelijk			RISICO	Laag risico	Geen actie vereist
Is mogelijk		RISICO	TRA	Mogelijk risico	Correctie uitvoeren indien mogelijk
Kan worden verwacht	RISICO	TRA	TRA	Risico aanwezig	Correctie is nodig Risico verkleinen en melden bij de leidinggevenden
Bij twijfel, raadpleeg de leidinggevende				Hoog risico	Preventief TRA opstellen, indien bij LMRA toch te hoog risico aanwezig is, risico wegnemen en melden bij de leidinggevenden
				Zeer hoog risico	Preventief TRA opstellen, indien bij de LMRA toch niet correct is, werkzaamheden per direct stilleggen en melden bij de leidinggevenden

Vrijdagmiddag,

Melden van minimaal twee onderdelen wat is opgevallen door de week heen. De uitvoerder dient deze op te schrijven en door te sturen naar de Kamcoördinator.